

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an
Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite foile nu se dau.
Pentru străinătate: Iugoslavia Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie

Redacția în Orăștie (Trans.)

Foale pentru popor

Director: Pr. IOAN MOȚA

Apare în fiecare Joi

Administrația în Orăștie (Trans.)

Plângerile nedrepte, respinse la Societatea Națiunilor.

Neastâmpărații politicieni unguri mereu trimit plângeri la „Societatea Națiunilor”, care vrea să fie un fel de tribunal în pricinile dintre state și popoare, — tânguindu-se, că Ungurii ajunși sub stăpâniri străine, în România, Jugoslavia, Cehoslovacia, o duc din cale-afară rău, că nu mai pot, se sufoacă, strânși de gât de stăpânirile acestea... Cer scut acolo și intervenire pentru a li-se da mai multă libertate culturală și națională!

Comitetul de cercetare a acestor plângeri a cerut lămuriri statelor pe cari le privește, — și acestea le-au dat, și acel comitet a rămas mirat de acele plângeri, când a cunoscut adevărul. De pildă România a arătat, că Ungurii și azi au, ei singuri, atâtea Licee (gimnazii) ungurești în Ardeal, Bănat și Crișana, câte au Românii, deși Românii sunt aproape de 3 ori mai mulți ca Ungurii și au și statul pe partea lor. Unde e dar „sugrumarea” culturală a Ungurilor?

Pe temelul acestor lămuriri, Ungurii au fost respinși cu plânsorile lor și li s'a spus: Bucurați vă până puteți fi așa. Că de veți ajunge pe jumătate cum stați azi, și tot nu e încă o nedreptate față de voi, ci cel mult o facere de dreptate pentru neamul românesc, ținut prea la fund de voi, până erați voi domni acolo.

Și a venit „apostolul” ungurilor, Apponyi, acasă și acum dă sfat Ungurilor, să nu se mai grăbească cu astfel de cereri la Societatea Națiunilor, că acolo se cumpenesc lucrurile înainte de a se lua hotărâri, — și dacă n'ai dreptate, o mânzi nespălat.

E însă acum rândul nostru să ne ridicăm cuvântul: Să cerem noi, poporul românesc, guvernelor acestel țări, să nu ne mai lase în starea de înjosire în care suntem: Fiecare neam să aibe școli după măsura mărimii lui. La 3 școli românești, are loc și o școală ungurească în Ardeal, — dar nu la una românească una ungurească, când noi suntem 3 milioane de Români față de un milion și 200 mil de Unguri.

Școlile lor să fie încă mult scăzute și ale noastre sporite.

Așa cere dreptatea, pe care avem s'o primim dela stăpânirile țării noastre față de noi.

Din viața partidelor.

Partidul poporal șvăbesc

a hotărît să intre în partidul liberal. Hotărîrea ne pare cel puțin ciudată. Se vede că Șvabil, cari erau de jumătate maghiarizați și erau oamenii supuși ai lui Tisa, cred că și în România trebuie să facă același politică de alipire la guvern, ca să câștige prin asta fel și fel de bunuri pentru sine.

Un lucru îl uită însă Șvabil „practici” din Bănat: în România un guvern nu stă la putere 50 de ani, ca liberalii lui Tisa din Ungaria...

Dar că liberalii români cum se vor simți în același oală cu „Șvabil”, — nu putem încă prevedea. Vor slăbi ei coarda Româнизmului în folosul Șvabilor?

Când orașele sunt stricate, — e rău de țara toată.

— Dovadă alegerile din Rusia. —

Orașele sunt focarele cari răspândesc în jurul lor lumina și căldura care dă îndrumare vieții unui neam. Orașele cu suflete sănătos, răspândesc în tot jurul sănătate; unde orașele sunt locuite de oameni stricați, stricăciunea lor se lipește și de satele din jurul lor. De aceea se bat neamurile toate a avea putere asupra orașelor, că din acelea, ca din niște cetăți, stăpânesc ținuturile, țara.

În Rusia s'au făcut acum „alegeri” nouă, ca să se vadă dacă lumea e mulțumită de stăpânirea sovietică, bolșevică, ori ba. Și iaca ce s'a văzut:

La satele poporul n'a mers la vot, decât 30 la sută din câți aveau drept să voteze, ceilalți par'car zice: N'am nici o nădejde de mai bine, fie ce-o fi, vai de noi... Iar din cei 30 la sută țărani ce au votat, abia 10 la sută au votat cu comunistii dela putere, ceilalți împotriva lor. Așa că se poate spune, că satele cu fărâncea, care ea formează pu-

terea țării, — a votat pentru înlăturarea stricatel stăpâniri bolșevice de azi.

Dar orașele, aceste stupuri de jidani și de oameni stricați de cap prin Jidani, — au votat 68 la sută pentru sovietele comuniste.

Și așa glasul satelor cu inimă bună, va fi de nou năbușit de glasul orașelor stricate.

Iaca pentru ce nu ne poate fi tot atâtea nici nouă, că cine ne stăpânește orașele! Că și la noi e ca în Rusia: orașele sunt ale oricui, numai ale Românilor nu! Și de ar fi după orașe, ar fi vai de noi în țara asta. Doar că la noi sufletul satelor e încă sănătos și e nădejde să se facă și mai sănătos, — ca să dea îndrumare și orașelor. Iar ca mâne trebuie să ajungem a ne curăți și orașele de uriașa pleavă străină, îndeosebi de murdăria jidovească, — străbătând noi în ele cu fiul poporului nostru, ca meseriași, negustori și cărturaril

Acesta să ne fie scopul cel mare al vieții, de vrem să nu ajungem într-o zi în halul Rusiei.

Nu merge cu volnicia.

— Acțiunea Românească. —

Ne-am arătat în alt număr mirarea asupra faptului, că stăpânirea a oprit tipărirea revistei „Acțiunea Românească” dela Cluj, în care profesori universitari și адвоcați din cel mai bun Român, desbat întrebările de drept la viață și înălțare pe locul ce i-se cuvine, a neamului și credinței noastre, în țara noastră.

A crezut guvernul că dacă oprește gazeta „Acțiunea Românească”, acei luptători pentru românizm, vor sta turtiți la pârte, spre bucuria dușmanilor noștri, cari au cerut guvernului acest lucru.

Cu bucurie vedem că domnil dela „Acțiunea Românească” nu și-au atârnat peana'n cui, — ci au scos revista lor prețioasă mai departe, doar schimbându-i nșei numele: „Calendarul Românesc”. De o vor opril și în forma asta, îi vor găsi alt nume, — dar legătura cu cetitorii nu-s aplicați a o rupe.

Ar fi și păcat. Căci revista dior dela „Acțiunea Românească”, numească-se ea ori-cum, — e o tribună de pe care se vorbește Românilor cu inimă deschisă și hotărîtă, deplină, bărbătească!

Cel-ce vor să aibă un povățitor ce stă drept ca lumina în cele naționale, să cetească revista „Acțiunii Românești” dela Cluj. E o cinste pentru masa cărturarului român pe care s'a aflat.

Studentii de la Galata — la Orăștie.

În 14 Ianuarie a. c. au sosit la Orăștie trei din cei patru studenți foști arestați la Galata (lângă Iași), venind Gârneață din Dorohoi, Mironovici din Rădăuți, Moța dela Iași. Tudose Popescu n'a putut veni. A venit însă și dșoara Elvira Ionescu, studentă în medicină, secretara „Asociației studenților creștini” dela Iași, care le a purtat grija ca o adevărată soră, cât au stat în închisoare. Aici lumea s'a bucurat de vederea lor, și mulți i-au cercetata în puținele 5 zile ce au stat între noi, fiind invitați la masă în mai multe familii cari îi prețuesc, și acolo întâlnind numeroși membri ai societății românești din Orăștie, cari li-au arătat dragostea și buna lor prețuire. Tinerii oaspeți au folosit o zi pentru a vedea și Alba-Iulia, cu biserica încoronării, reședința din jurul ei, noul Liceu și altele.

În timpul cât au stat aci, am văzut unele lucruri nostime, ca să nu le numim altfel: Strășnica „Siguranță” a Statului, a mobilizat și poliția din Orăștie să țină „pază mare” în jurul acestor tineri. Cele 2 case în cari au fost găzduiți, erau mereu încungirurate de patrulare de poliție, — iar văzând apr ga Siguranță că bășii nu mai pleacă nici după 3-4 zile din oraș, în ziua a 5-a seara se vedeau și patrule militare pe străzi. Dacă pentru acești oaspeți era atâtea patrulare din partea poliției, și, într-o seară, și din partea armatei, — apoi tare sunt greșiți în socotellile lor cel ce au cerut poliției și armatei aceste patrulări. Se temea „Siguranța” că acești tineri „complotază” aici și vor zmulge câțiva percluni dela câțiva Jidani? O!, ve!, ce teamă zadarnică. Fie sigură și jidovimea și Siguranța, că acești tineri numai la zmulgerea de percluni jidovești nu se gândește. Lupta pe care ei vreau s'o slujească și în a cărei rînduri au intrat ca soldați inimoși, e lupta mare a întregului neam românesc asupra

Intregul neam jidovesc din țară, — și nu lupta dela perciun la perciun! Azi ei numai pregătesc lupta cea mare care — va să vie! Pân'atunci fie sigură Siguranța, că ei trec cu disprețul convenit pe lângă jidănașul singuratic cutare, întâlnit în drum. Nu cu perciunii acestora caută ei atingere, ci cu mulțimea poporului nostru românesc, a cărui suflet vor să-l oțelească și hotărăscă pentru lupta cea mare!

Ca pînă din cele mai apropiate a muncii lor, ne spuneau că au: **pregătirile, pentru punerea fundamentului la Casa Studențească dela Iași,** pe care vor să-l pună acum în primăvară. Acea Casă va fi un adevărat adăpost al celor buni, biserică a tuturor simțămintelor celor mai albe creștinești și românești! Va fi un **Turn de veghe,** de unde se vor da semnale în marea luptă contra cotropitorilor noștri din lăuntru! Ea va fi locul de întrunire a tot ce are tinerimea mai bună în sinul ei, pentru chibzuirea luptei naționale care să facă pe Român stăpân adevărat, și nu numai cu numele, în Țara Românească!

Inimile bune, să le dea tot ajutorul, pentru intruparea frumoasei lor dorințe!

— Dela Orăștie, tinerii au plecat la Cluj. Poliția așa a știut că ei vor sosi în Cluj luni în 19 la amiază. Indată s'au luat acolo strașnice măsuri de pază: Armata a fost scoasă în stradă, așa cum a fost când au sosit la Cluj în Octombrie studenții Moșă și Viad.

Ci studenții, fără a ști că ce lucru bun fac, — au amânat plecarea lor din Orăștie pe luni la amiază, având a sosi în Cluj după prânz la ora 6.

Armata văzând că ei n'au venit la amiază, s'a socotit înșelată de informațiile Siguranței, și după amiază n'a mai ieșit în străzi și la gară.

Studenții însă, cari aflaseră de sosirea colegilor lor dela Galata pe după prânz, au ieșit la gară în număr mare și i-au primit cu brațele deschise, liberi de brutalizările poliției ori armatei și nu s'a întâmplat nici o tulburare, — tocmai fiindcă au fost lăsați liberi. Dacă nimereau la amiază, te miri la ce „clocniri“ dădeau prilej poliștii lui Grita, cari par'că anume ies în stradă pentru a **provoaca**, a isca ceartă acolo unde nu era să fie.

(Citiți amănunte din viața lor dela Galata, în „Foala Interesantă“).

Comuniștii — nu se astâmpără.

Mișcări „conduc“ azi nefericita Rusie, nu și dau pace. Ei aruncă bani și fac tot ce pot, ca să aducă și alte țări în starea Rusiei, — ca pe dărâmaturile lor, ei apoi, să se poată urca și să le sugă vîslaga, ca de pe trupuri prăbușite ajunse prada corbilor.

Cum din Rusia acuși nu vor mai avea ce suge, și-am pus ochii pe alte țări, mai cu bunăstare, ca de pildă Franța, România și altele.

Zilele trecute, Zinoviev, președintele Comitetului conducător comunist rus, a ținut o vorbire în care a spus pe față, că scopul lor azi e, a face ca și în Franța, comuniștii să ajungă la putere, răsturnând stările de azi!

Ambasadorul (ministrul) francez dela Moscova, a intervenit la guvern și i-a cerut lămuriri. Nu se poate ști ce încordări și neplăceri se mai pot isca din asta.

— La noi în țară s'a descoperit la București în nou cuib de comuniști, în strada Șerban-Vodă din București. Sunt oameni răi și proști, cari primesc bani dela Moscova, ca să fie unelte de tulburare a sufletelor și printre noi. Printre muncitori prinde lei-colea păcătoasă propovedanie.

Și de ce prinde? Pentru-că lumea cetește gazetele veninoase evreești, ca „Adevărul“, „Dimineața“, „Aurora“ și altele, și acelea nu fac decât să arate că în țara asta totul e rău, putea, stricat, — și atunci muncitorul acela fără multă școală, ușor se ia după cei ce spun: „Jos cu stările de azi, să facem noi altele în care să mai fim și noi stăpâni!“

Iaca pentru ce, e o primejdie sufletească și națională cetirea folioarelor ticăloase jidovești, cari bine știu ce fac, când scriu cum scriu și invennează sufletele cum le invennează.

Românul de sus și de jos, ce-și inbește cu adevărat neamul și țara, nu va gusta din otrava acelor folioare, otravă dată în formă frumoasă, sub cuvânt că apără pe cei de jos, că vreau „democrație“, că prigonește pe bogății răi, așa ca să prindă ușor sufletele gâgăuțe, — căci prin asta ne împing țara și neamul spre Moscova comuniștilor.

In Iași

de unde pornește azi mișcarea națională cea mai sănătoasă, stările sunt încă foarte încordate. În deosebi în jurul Universității, stăpânii zilei au luat tot felul de măsuri, cari să înfrângă avântul tinerimii dela Universitate. Universitatea pare mai curând o Casarmă decât o Școală, atîta e de împănată și în lăuntru și pe dinafară, de poliție și de armată.

Au făcut deschiderea ei în 15 Ian., dar numai foarte pușini studenți s'au înfățișat. Cel mulți stau departe, îndărăți de faptul că profesorii comuniști Slatineanu, ca rector, și Parhon și alții de-un suflet cu ei, au dat afară pe 66 de studenți, fără a le dovedi altă vină, decât că sunt prea naționaliști, prea infocați Români.

Alți 170 de studenți au înstat Rectoratulului o scrisoare, în care spun: Dar și noi toți avem aceeași vină cu colegii eliminați (dați afară), una suntem cu ei, — dați-ne și pe noi afară! — Și acum strașnicii profesori slujii ale guvernului și ai jidanilor (nu toți, ci o parte din acela cari au ajuns acolo din „bunăvoința“ guvernului!), — nu știu singuri ce să mai facă, decât să le arate balonetele...

— S'a deschis, bunăoară, Facultatea de medicină, dar numai

pentru studenții de anul IV și V. Celalalți nu-s lăsați să se apropie de Universitate. Căci comunistul decan al lor, Parhon, are răcori de el...

Proastă politică are guvernul, dacă crede că cu biciul poate face pace și liniște între tinerime.

In Iași se tipăresc câteva gazete, ca „Lumea“, „Opinia“, foarte jidovești. Ridahtărilor dela aceste folioare e sufletul așa de curat față de lumea românească, încât au cerut să li se dea pază de jandarmi în jurul redacțiilor... Și li s'a dat. Azi jandarmul român e pus să stea strajă la redacția jidovească, pentru ca sub scutul lui, ei să poată împingea în liniște veninul lor și hulele asupra sufletului românesc...

SCRISORI

— Din Lupșa-Hădărău —

Corul țărănesc din Lupșa Hădărău, (j. Turda-Ar.) și-a ținut și anul acesta obișnuita producțiune teatrală corală, urmată de joc, în 6 Ian. sub conducerea inv. Pamfilu Turcu și a d.șoarei inv. Mărioara Selgea. A cântat cu multă dibăcie, apoi au jucat piesa „Nunta Țărănească“ cu mult simț. Iile Căprar a jucat bine pe învățătorul grec care desprețuia (nesocotea) tot ceea ce era românesc! — Corul a cântat, „La șezătoare“, de Brediceanu și „Coasa“ de Vidu.

Intre cântări și piesă elevii școlilor normale de fel din Hădărău, s'au produs cu multă dragoste și râvnă tinerească pentru cultivarea poporului din care fac parte, — anume Al. Gumboș, Pomf. Onea, V. Oprea. După program, care a durat cam 3 ore, s'a început jocul.

În pauză, înfăcărutul student Victor I. Săbău a făcut caldă chemare către publicul ce era de față, să dăruiască pentru „Căminul Studențesc“ dela Iași. Glasul lui a avut răsunet. S'au adunat 735 Lei, care s'au trimis la „Libertatea“. Să de-a D zeu ca în toate saatele noastre românești să domnească aceeași însuflețire și înțelegerere, pentru lupta sfântă ce s'a început!

Unul de față.

Pentru studenți.

— Acum pentru Casa lor. —

Am mai primit pentru studenții foști închiși la „Galata“ sumele de mai jos, — cari acum trec la Fondul zidirii „Casei Studențești“ din Iași, casă a cărei temelii se vor pune acum în primăvară, chiar de către studenții liberați dela Galata, — cari acum spre năstărea aceluia Cămin, prețios pentru mișcarea națională, își îndreaptă tot gândul și toată mândria lor. Și de aceea și tot ce li se mai trimite, în fondul de zidire al acelei case, se varsă de dănsii!

Ni s'a trimis din Utvin (j. Timiș) suma de Lei 500 de către vrednicul măestru român Ștefan Cărunta, cojocar, și d. Nicolae Eva, din a căror stăruință s'au adunat darurile. Dănsii ne scriu:

„Pe când eram gata să trimitem suma asta întru ajutorarea lor, am aflat cu bucurie, că sunt liberi. Primească dară

vrednicii filii ai neamului această sumă dăruită de noi și o pună acolo unde au mai mare trebuință Noi am dăruit cu inimă curată și dorim ca unde se va folosi, să fie numai spre binele neamului românesc.

„Cu D-zeu înainte, căci noi suntem cu dănsii!“ — Au dăruit;

Ștefan Cărunta, cojocar, 50 l., Ioan Iancu, ospătar 50 l., George Brândușă, econ. 50 lei. — Câte 20 lei: Traian Julan, Trăilă Bucovician, Constantin Calin, Toma Chiruză, Milton Catina, Ioan Jurca, Petru Ruja; — Petru Tălean, 15 l., Ioan Cătana, 15 l., — Câte 10 lei: Nicolae Eva, Efta Mărcin, Iosif Dragomir, Vasilie Târziu, M. Ientie Cărunta, George Cărunta, Toderică Cărunta, George Cărunta, Meșu, Ștefan Rădoia, Ioan Blagoe, George Zsurca, Ezechiel Vărăbăț, Ion Cărunta, Traian Catina, Trifu Nedelcu; — Câte 5 lei: Petru Popu, George Vasil, Oct. Cărunta, Adam Curuț, Aurel Scheușan, Vičenție Zăhărie.

Din Vatra-Dornei (Bucovina) ne trimite vrednicul cetitor al foilor noastre Sofron Robota, următoarea scrisoare:

Vatra-Dornei, 8 Ian. 1925.

Domnie Redactori Societății arceșească „Mihai Viteazul“ cu ocazia aranjării unei serbări populare de sfintele sărbători ale Iordanului, unde se adunase lume urlășă din cele patru unghiuri ale munților Dornei, din pornirea câtorva oameni de bine, cu suflet curat românesc, a făcut o mică adunare de daruri prioză cei de față, din care s'a adunat suma de 834 Lei, menită celor cari luptând pentru binele cel mai înalt al acestui neam și a acestei țări, nu avură feli-cirea de a sărba și ei sărbătorile în chip creștinesc, fiind închiși la Galata la rind cu vinzătorii și dușmanii țării și ai neamului.

Au dăruit: 50 Lei: d-na Maria Silo Nichituș; — câte 40 Lei: d-l Stimon Negrea, Constantin Ionescu; — 35 Lei: Ilie Carpaș; — câte 30 Lei: d-nii Samuila Rusoi, Valerian Dugan, Pamfil Ursu, Luchina Negrea, Maxim Negrea, Ion Poșta, Ștefan Cherar, M. Barcarovici, Ion Niculița, Vasile Hutănu, Teofil Bisom, N. N. Florescu, d-ș Veronica Coșan d-l S. Robota, Andrei Tuțucaru, Spiridon Rusoi, Gheorghe Toderan, Trifan Ungurean, d-na Maria Negrea, d-nii Șubert Iosif, Iosif Cristea, Dumitru Ursu, Nichita Ursacu, Trifan Andrieșan. — 15 Lei: Iosif Șaude; — 12 Lei: Ion Cârja; — câte 11 Lei: d-nii Aurel Dugan, Grigori N.; — câte 10 Lei: Dumitru Cămu, Sofron Budea, Maxim Candrea, Traian Iacoban, Isidor Odochian, Isidor Bonches, Mihai Costea, Leon Forfota, Ilie Balmoș; — câte 5 Lei: N. Diaș, Gh. Maxim, Isidor N., T. Nacu, E. Nacu, N. Pascovici, Chirilă Ferar, Arsenie Brad. — De tot 834 Lei

(Luna a fost pomenită și socotită în numărul trecut, aci se publică numai dăruitorii).

Din America, am primit dela dl Nc. Tecău din East Youngstown, Ohio, 2000 Lei, însoții de următoarele șire vrednice de laudă:

„Pentru studenții închiși la Galata, primiți, vă rugăm și din partea noastră următoarele ajutoare:

1000 Lei din partea mea, — iar din partea celor 5 copii ai mei:

Nicolae Tecău (de 15 ani) 200 Lei,
Traian „ (de 10 ani) 200 „
Anașă „ (de 9 ani) 200 „
Erica „ (de 8 ani) 200 „
Remus „ (de 7 ani) 200 „

toți la școlile americane din East-Youngstown...

În ce lumină frumoasă ne înfățișează nouă, această faptă, pe cinstitul frate Român din America, și pe toți copilașii lui. D zeu să le dea sănătate și spor în toate.

Din Chesinți (p. Zăbrani. j. Timiș) ne trimite: dl preot Ilie Moșdș. Persida Iancu, învățătoare și

di Amos Oarcea, învățător, 600 Lei, scriindu-ne:

„Înaintăm cu tot respectul lista celor cari au dăruit pentru studenții cari au suferit, și suferă încă, pentru cauza sfântă a întregului neam românesc.

„În ziua Botezului Domnului, la cerea poporului, s'a purtat în bierică un disc adunând daruri dela evlavioși creștini de față pentru studenții lașii bisericii, cu suflet curat stând, așa dăruiesc pentru cei ce luptă o luptă curată și sfântă, ca sufletul din biserică! S'au adunat aci 237 Lei. — Dșoara învățătoare Persida Iancu, a adunat dela școlarii clasel sale 50 Lei, apoi dela d. I. Stoi (Nr. 342) 20 Lei; Mih. Avram 20 Lei; Vasile Avram 14 L., O. Cristi 10 L., Mihai George 5 Lei, N. Vitomir 5 Lei. Total 124 Lei. — Di învățător I. Oarcea dela elevii săi a adunat 139 Lei; — Corul bisericesc a dăruit și el 100 Lei, — de tot 600 Lei.

Din Berlin (lângă Orăștie) au adunat câțiva tineri buni, elevi de Liceu, aflători pe sfintele sărbători acasă, 750 Lei, pe cari ni i-au adus și predat pentru mișcarea studențească dela Iași. Modestii, clasiții tineri nu s'au la aceea să fe numiți cu numele, sunt mulțumiți în sufletele lor că au putut da și ei o mână de ajutor fraților lor mai mari, al căror ucenicii credincioși se simțși voesc să fie, azi, iar mâine înimosii camarazi de luptă.

Fie laudați bunii tineri, ca și bunii noștri frați țărani și cărturari din Berlin, cari li-au dat ajutoare, deși nu au arătat dorința de a fi arătați ca dăruitori.

Elevii clasei IV dela Liceul real din Deta (Bănat) au adunat între ei 200 Lei, pe cari ni i au trimis prin Emil Chiu, N. Călina și Traian Olde, — „pentru ajutorarea și împlinirea idealului său. La luptă, frați!”

Di Victor I. Săbău, student în drept în Lupșa (j. Turda Arieș), ne-a trimis 735 Lei pentru studenți și munca lor culturală-națională, primiți dela:

Vasile Spin, preot, 100 l., Avisarion Solagea, comerciant, 100 l., Corul Timorimei, Hădăria 10 l., Geoșu Giurgiu învăț 50 l., Budeleșan Izidor, funcț. 40 l., Coriolan Săbău, preot, 30 l., D-na Silvia Hătegan, 25 l., Dșoara Viorica Vég, 25 l., Di Teodor Murașan, plutoner, 50 l., Alexandru Gosa, hotelier, 30 l.; — Câte 20 lei: Dșoara Mărioara Catalina, învăț. Victor Cioran, învăț. Octavian Gosa, vice notar, Nicolae Giurgiu, primar, Nicolae Ciapa, econom., Victor B. ran, Viorel Ciapa, funcț., Victor I. Săbău, stud. 25 l., Vasile Bătaș, elev, 10 lei.

Părintele Adam Groza din Coșteul mare (Bănat) aflându-se în Orăștie, și văzând pe tinerii foști închiși la Galata, — de bucuria revederii, a mai dăruit 500 Lei pentru scopurile lor.

Di Maxim Matei, șef de stație în Faravatele (Moldova), 200 Lei. Toma Lupu, Orăștie 100 Lei; Chirilă Borza din Bucrdea vișoasă (j. Ighiu) 50 Lei; Șofron Arădaș, Șiria, 20 Lei.

Dela Școala de Agricultură din Geoagiul de Jos (lângă Orăștie) ne-a adus înimosul tiner P. Plopeanu, st. agronom, 330 Lei, primiți ca dar pentru studenții dela Galata și ca semn că și tinerimea acestor școli e cu inima alături de luptătorii dela Iași. Au dăruit:

Di N. Păsăriu, dir. însp. agronom, 100 lei, D-na Elsonora Păsăriu, 50 lei, P. Plopeanu st. agr. 53 lei, V. Strâmbu, 20 lei, N. Bunea 20 l., E. Popescu 20 l., — iar câte 5 lei: S. Vasile, G. Oltean, S. Boeru, A. Iosif, V. Popa, N. Păsăriu G. Dămoan, V. Gavrilă, I. Tif, S. Roman, V. Vulvar și S. Popa, — de tot: 330 Lei.

Din Vinerea primim următoarele știri: On. Redacției Din Priljul Conferinței populare ce s'a ținut cu ajutorul intelectualilor din Vinerea, în ziua de anul nou (1925), pe lângă folosul moral înălțător ce-a urmat conferințelor și producțiunii s'au strâns și 600 Lei, din cari am dăruit 500 Lei „Acțiunii Românești”, organizației nouă din Cluj, călăuzitoare a mișcării de redesteptare națională, care are lozincă: „Vom lovi deopotrivă în străinul parazit și în Românul necinstit și înstrăinat!”, — iar 100 Lei pentru „Casa studenților”, a fraților atât de tari și dărji în luptă, dela Iași!

Au dăruit: I. Corpade 60 l., P. Nicoară 50 l., I. Furdul 40 l., N. Cerbi-ceanu 30 l., St. Crăciun 25 l., — Câte 20 L.: Vlăd Căteanu, N. Mihăilă l. P. Gh. Reithaler, Livia și Cornel Furdul, I. Simețru; — N. Popa l. N. 16 l., Câte 10 L.: Axente Bota, I. Șandru, Aron Herlea; — Ilina Maria 6 l., — Câte 5 L.: Iuliu Herlea, A. Oltean, A. Vasile, N. Barb l. Cr., I. Filimon l. P., Ilie Herlea l. N., I. Borsă, I. Dragoș, I. Popa l. N., Barb, I. Baci, Achim Simion, S. Sântoană, P. Dan-ciu, C. Simețru, P. Mirza, P. Simețru, Pr. Herlea, N. Pinter, S. Barb, Is. Barb, T. Romoșan, alții câte 4, 3, 2 și 1 leu, fiecare cât a putut.

Mulțumim tuturor cari ne ajută în lupta începută pentru a asigura în țetatea României în țara lui.

Nicoară Adrian, Tr. Mihăilă student „Acad. com.” Cluj. stud. în med. Cluj

— Primiți de mai înainte anume pentru „Casa Studenților”, avem încă:

Din Tușin (p. Sămpetru j. Cojocna) ne-a trimis Vas. Deac, corator primar 60 Lei primiți dela: V. Deac 10 l., Vas. Târnoavean 10 l., I. Groza, cantor, 10 l., V. Chitruș 10 l., I. Târnavian 10 l., I. Bungeardian 10 l. — 60 Lei.

Nicolae Dalea din Arad (la of. P. T. T. 20 lei.

Din Saravale (j. Torontal) a trimis di învă. dir. Simion Andron, 132 Lei, primiți dela:

S. Andron 20 l., F. I. Popovici preot, 20 l., V. Baldu 10 l., Oct. Andron 10 l., Aurelian Andron, 10 l., P. Matei Dan, 10 l. Viorica Murgu învățătoare, 10 l., — Mat. Traian, stud. 5 l., Emilia Andron 5 l., Floarea Minda, 5 l., Silvan Mat. 5 l., P. Matei 5 l., — I. Popaș, G. Matei, Draga Cermescu, Elena Baga, câte 2 l.; — câte 1 Leu: Mil. Aradan, Pav. Stancliu, Vanu Bojin, Petrușor Saștean, Floarea Oarșă, Aurora Micu, Letiția Cermescu și George Bănescu, — total 132 Lei.

De tot azi: Lei 6.197.—

Din trecut: Lei 31.746.—

De tot la Libert. Lei 37.943.—

— Lista darurilor pentru studenții închiși la Galata, o socotim încheiată cu cele publicate în numărul trecut. — Cele de azi și ce vor mai urma, le adăugăm la darurile pentru „Casa Studenților” ce vor ei să și zidească cu mâinile lor, la Iași.

Nenorociri de trenuri.

Au fost iarăși multe. În noaptea de 18 spre 19 Ian. un tren de marfă s'a rupt între Băstani și Azuga. Vagoanele rămase la mașină, au mers mai repede înainte, celelalte au rămas mai napoi, dar după-ace trenul a ajuns în stație, au sosit și celelalte vagoane, ce veneau de capul lor pe linie în jos, și așa au izbit pe cele ce stăteau în gară, că au sfărâmat 7 vagoane și au omorât un frâner.

Au mai avut loc ciocniri între un tren de persoane și unul de marfă în stația Papa (spre Dunăre), alta între 2 trenuri de marfă la Cio-cănești.

NOUȚĂȚI

BAL cu producție artistică arangează în scop de binefacere Garnizoana Orăștie în 31 Ianuarie în sala hot. „Central”. Programul producției e de 8 puncte muzicale, executate de Muzica militară și de d-nele cântărețe Maria Căp. Linerth și Clara Fabini, — între ele și un punct românesc. „Dolna Oltului” de Vasillu. Să ne bucurăm și de atâta...

Palat Senatului. În București pentru adunarea Deputaților s'a zidit încă înainte de războiu, un palat destul de încăpător și frumos, lângă biserica Metropolei. Doar că sala de șfat, de debateri, a deputaților, azi e prea mică. Ea a fost făcută încăpătoare și plăcută pentru țara mică, cu vre-o 200 de deputați, iar azi cei aproape 400, încap rău. A trebuit date afară scaunele largi, cu măsuță de scris pentru fiecare deputat, și să se facă un fel de bănci înguste și înghe-sulte, ca să încapă numărul de deputați de azi.

Pentru Senat (sfatul bătrânilor) însă, vechiul Regat nu a ajuns a zidi o casă în care să și țină adunările, ci și le ținău, și le țin și azi, într-o sală a Universității.

Mărtrea țării a adus cu sine, ca și aci să fie nevoie de zidirea unei case deosebite. Una, pentru că Universitatea, cu numărul ei îndoit ori întreit de studenți, are ea lipsă de ori-care sală; a doua, că Sena-terii sporii și ei la aproape îndoiți, nu mai încap bine în vechea sală dela Universitate.

De aceea guvernul a luat hotărârea, să zidească și pentru Senat o casă anume, un palat frumos, vrednic de scopul său. E numită o comisie de ingineri, cari să pregătească în linii mari planurile și să socotească cheltuielile, pentru ca guvernul să înceapă luarea de sume potrivite în bugetul statului în acest scop.

Locul de zidire e ales pe piața din capul Căii Victoriei alături de tribunal. Când ajungi aci în capul Căii Victoriei, — să ai în față frumosul Palat al Senatului.

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

7-22

Siromani

pentru cei ce suferă de tuse și flegmă.

Cuprinde în sine medicinile (leacurile) cele mai prețioase, recomandate de cel mai distinși doctori.

Efect sigur. — Simți ușurarea îndată.

— SE CAPĂȚĂ ÎN TOATE FARMACIILE —

Cere broșura gratuită (cărțică de cinste) dela: Laboratoriul Gea-Krayer din Timișoara Nr. 36 și vei ști cum să te porți la boale de plămâni și la îmbolnăvirea țevilor de răsufiare. 6-6

Clungii războiului din Franța au ținut în Paris o adunare de potestare contra penzilor prea mici ce le au. Guvernul a promis că le mărește penzile, punând taxe mărite pe vizele de pasapoarte a streinilor ce vin în Franța.

Văd. Victoria Col. D. Florian exprimă velle ei mu țimiri rudelor, prietinelor și cunoscuților, cari au împărțit marea durere încercată prin pierderea neuitatului și iubitului ei soț Col. rez. Dumitru Florian.

Cutrămur de pământ s'a simțit de curând la Falenza, care se crede că a zguduit de nou Japonia.

PASTA SAU PRAF DE DINȚI CHLORODONT, EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.

(242) 3-30

Vrei să cunoști pe Manciu?

Cumpăra-ți „Calendarul Național” pe 1925 și acolo îl vezi și pe el și pe câțiva studenți, din cei bătuți de el!

Furt ca — în America. Cu posta unui tren accelerat ce merge dela New York la Washington, se duceau mai multe scrisori mari cu bani. Cum a aflat de asta, cum nu, un hoț îndrăzneț și isteț a mers în calea aceluia tren și la o stație mai mică a intrat în vagonul de postă și a furat scrisori cu bani în preț de 17 milioane de dolari, — sumă uriașă, care în bani de-ai noștri ar trece peste 3000 de milioane Lei.

Opinci de cauciuc. Oameni fără inimă au învățat pe țărani ce vin la București, să și facă opinci de cauciuc (ca cel din roțile automobilelor) că țin mai cald ca opinca și nu-l străbate apa și țin o viață!

Și unii țărani au lăcomit la această fericire... Și au pățit-o rău: S'au trezit cu picioarele pline de răni, de n'au mai putut umbla săp-tămâni de zile și au cheltuit cu leacurile cât opincile pe 3 ani!

Căci cauciucul nu lasă ca piciorul să răsuflie și de aceea el se înfierbântă, se nădușește și se face rane pe el.

Nu tot ce vînd orășenii sătenilor, e bun.

DESNĂDEJDE?

Un tiner țaran, recrutat la infanterie, după ce a cîntat cartea „Protocoalele Înțelepților Sionului” ne scrie:

„Cetind aceste „Protocoale”, m'am înfiorat în inima mea, despre planul mișelesc care ni se pregătește din partea Jidanilor. Și cugetându-mă mult la urmări și la viitorul neamului nostru, care timp de veacuri a stat în robia jugului străin, — și care acum e amenințat să cadă într'o nouă robie și mai grea! —

fără voe am început să-mi pun întrebarea, că avînd în curînd a intra la armată și a servi, oare nu servesc eu mai curîng pe Jidani, ca pe Români? Și nu cumva eu, apărînd ordinea în țară, îi sprijinesc pe ei? Că eu gîndindu-mă la viitorul prea întunecos al nostru, mai curînd voiu să mor ca liber, decît ca sclav Jidanilor!..”

M. M. Tr. recrut.

Am tipărit scrisoarea plină de grijă a tinerului frate, pentru a spune, că nu e lărtat să fim așa de slabi de inimă, ca de teama cîtărilor de către Jidani, să ne lăsăm cuprinși de gînduri negre. E drept că planurile „înțelepților” (mai drept zis șarlatanilor!) Sionului, a capilor Jidovimii de pe glob, sunt îngrozitoare și cetînd „Protocoalele”, vezi, cu grozavă spaimă că poate 90 la sută din ele sunt chiar azi înlăptuite. Popoarele de pe glob sunt aproape toate prinse în pînza de paiangen cu fire de fer, și sunt strînse bine în ea spre pămînt.

Dar faptul că noi am ajuns a vedea planurile lor și a ne îngrozi de ele, nu trebuie se ne desnădăjduim, ci mai vîrtos să ne împinteneze la bărbătească, la vitează apărare! Și să fim bine încredințați, tinere frate recrut, că din cumplita îmbrățișare la care va trebui să ajungem azi ori mâne, numai noi vom ieși birătorii și ei cei zdrobiți. Nu des-

nădăjdui dar, ci urmează pe cei ce îi vezi luptînd pentru scuturarea acestui jug de pe gâtul neamului, mergi cu ei, luptă cu ei și la bun sfârșit trebuie să ajungem.

Pentru conducătorii țării, glasuri ca cel de mai sus, ar putea da o învățătură: A sluji prea tare pe Jidani, așa cum azi îi slujesc aproape toate partidele politice, — însumă a duce desnădejde în inimile bune și curate! Întoarceți-vă, cei cu răspundere, de pe drumul greșit, umilitor, pe care mergeți, — până nu se dau semne dureroase acestui desnădejdi!

Mulțumită publică.

Cu ocazia petrecerii aranjată în casele d-lui Ioan Herța din Orăștie, în seara de Betezul Domnului cu ajutorul unui grup de țărani, au binevoit a contribui cu supsoalvire următorii: A Grădinaș președ Reunional Mes. Rom. din Orăștie, 100 l., Petru Androne 100 l., Tulvan, comerc. 100 l., N. Androne 50 l., A. Bațomir 30 l., S. Ștef 30 l., I. Bălan 20 l., Chereheș 10, F. Ș. H. opu 10, I. Bălaclu 10, I. Todea 10 lei — Total 470 Lei.

Grupul țaranilor aranjatori mulțumind domnilor meseriași, pentru participarea în număr atît de frumos, dăruiește din venitul acestei petreceri 200 comitetului reuniunii meseriașilor, pentru Fondul Ucenicilor săraci.

Aranjatorii

Doi înv. țacei se primesc în prăvălia de tot felul de mărfuri en gros și detal, a sub scrisului: (257) 1-8

PETRU BĂRSAN,

comerciant, Bozovici j. Car.-Sev

Căsătorie! Un Fotograf vă duv, fără copii, de 44 ani, care dispune peste o avere de un milion Lei caufa pentru căsătorie o femeie văduv, fără copii sau fată în etate dela 30-35 ani, — care se priceapă și la meseria de fotograf.

Care nu se pricepe la meseria de fotograf atunci se cere se aibă și ea avere potrivit cu a lui. Poate fi și femeie din popor. Scrisori și informații la Redacția foii, unde este depusă și o fotografie. (258) 1-2

„Banca Comercială și Industrială Deva”

în Deva, Str. Regele Ferdinand I. 9.

Telefon Nr. 58. Adresa telefonică: Devabanc.

Capital: Lei 5.000.000.—

FACE: operațiuni de bancă: Acoardă credite în cont-curent, scotesează cambii, primește depuneri spre fructificare pe termen și la vedere, în condițiunile cele mai favorabile, gajuri de efecte publice și acțiuni, zăloage, ordine de plată în toate orașele din țară, finanțări și participațiuni, etc.

Operațiuni comerciale (pe cont propriu și în comision); — cumpărări și vânzări de cereale (grâu, porumb, fasole, orz, ovăs, fărină, etc.) și altele.

(970) 15-

„Calendarul Național” pe 1925,

a ieșit de sub tipar și se trimite prin postă, celor-ce au trimis banii.

„Calendarul Național” de pe 1925, prin cuprinsul său, dovedește acum mai mult ca altădată, că e „național”. El oglindește sufletul folilor noastre. Chipurile din el vorbesc despre cei-ce au lucrat în cursul anului și lucrează și acum, la aceea, ca mîndra noastră țară să fie ca mîne stat adevărat național, — la ceea-ce vom ajunge numai prin răpănera dușmanului din lăuntru, care ne roade măduva și ne suge puterile.

Prețul 10 Lei. Cel-ce trimite bani pentru 6 ori mai multe de-odată, le plătesc cu numai 8 Lei calendarul, trimis franco. Dar e bine a pune 2 Lei peste prețul calendarelor cerute, ca să meargă recomandate (ca să nu se peardă pe postă). Adecă: 1 calendar e cu 10 Lei și 2 Lei taxa de recomandare; — 6 calendare vor costa (de 6 ori 8 Lei) = 48 Lei și 2 Lei de recomandare, de tot 50 Lei; — 10 calendare: 80 Lei și 2 Lei pentru recomandare, de tot 82 Lei.

Fără bani nu se trimite, — Bani se trimite înainte Cu „ramburs” nu lucrăm, că se fac cheltueli și val mai mare și de multe ori numai pagubă.

Din casa nici unul Român cărturar, bun patriot, să nu lipsească senzaționala carte, tradusă din franțuzetse de

Studentul ION I. MOTA:

Protocoalele Înțelepților Sionului

care descopăr lumii urlașul și fără păreche de vicleanul plan, după care cel mai înalt sfat al învățaților evrei dă pe glob, conduc lucrarea de robire și ținare în robire economică, a tuturor popoarelor din lume, îndeosebi a celor creștine! Cetîndu-o, multe lucruri pe cari azi nu le înțelegem, le înțelegi îngrozitor! A se cere la „Libertatea”, în Orăștie (jud. Hunedoarei), trimițînd înainte prețul ei, 35 Lei, pentru care se expediază franco-recomandat. Cu ramburs nu se trimite.

Ocazie rară!

În comuna Sibîșei, un jîngăr pe sistemul la giâr, se poate tăia cu mai multe freze, mînat cu putere de apă până la 24 puteri cai, are 2 transmisii de 9 m. lungime firez circular și 4 strunguri pentru lemn. Ed ficlu acoperit cu țiglă avîno și cîșuță de locuit. Cu puterea apei se pot construi și alte cele — O bîtoză de treerat 720 mm. dă grăunale pe 3 clase, mînată cu puterea apei. În comună nu se mai află altă meșină. — Se vînd și separate, cu toate drepturile de folosința apei Vi d din cauza tovărășiei Preț foarte convenabil

Ioan Zaharie

(256) 1-1 în Căstău, p. Orăștie, jud. Hunedoara

Învățacel. Primec un băiat din casă bună ca învățacel. Se cere să aibă cel puțin patru clase primare, să știe celi și scrie bine, ist și ager.

Ioan Beleș,

(257) 1-3 comerciant în Băișe, (lîngă Deva).

De vânzare: (247) 2-2

Moară cu 2 petri

puritată cu gaz de cărbuni, în comuna Popești (pîsa Devei). A se adresa la proprietarul: Ioan Radu lui Petru, în Bulturi, p. Hunedoara.

De vînzare

e casa fostă a lui Hera Ana Meyer din Orăștie, Materii de jos 25; — tot acolo o trăsură pe arcuri 2 cel și o casă Wertheim lană Nr 3, se vînd ieftin. — Informații în prăvălia FRĂȚII MAYER, Orăștie (strada M. hat Viteazul). 258 2-3

O calfă și 2 învățacel

se primec îndată în măcelăria subscrișului Calfa să se priceapă și la vânzare. Băeții să aibă vîrstă dela 14 ani în sus și pe căf se poate școală.

Nicolae Opincariu,

(237) 4-5 măcelar, Orăștie

Vite de vie

cu rădăcină, pomă altoiți și semințe pentru grădinarit. Recomandăm on. Public, ca înainte de a face comandă, să se adreseze cu toate încrederea către casa noastră. La cerere, catalog gratis (223) 5-8 **FRĂȚII BUTAȘIU,** Pepinieră de vite altoite, pom și semințe Ghioroc, jud. Arad.

Pistoni și aluneele

se pot îndepărta prin folosința cremel și sapanului „VIOLA”. Se cumpără la Farmacia Weiss Timișoara I. Piaț. Unirei Nr 23 (193) 7 25

Vinuri speciale

din „Podgoria Arad” precum și rachi de drojdi, comind, prune și cognac din vin, expediază cu prețul de zl.

(224) 5-8 **FRĂȚII BUTARIU,** Proprietari de vii, Ghioroc, j. Arad.

ATENȚIUNE!

Cumpărați renumita țiglă „BOHN” de Jimbolea

se capătă în Orăștie numai la:

Reprezentanța și depozitul fabricii: **Banca Ardeleana & Co.**

depozit de lemne de construcție, scânduri, țiglă, Ciment și Trestie.

Livrăm și cu vagonul la ori-ce gară. (239, II) 4-